

सार्वभौम गोल्ड बाँड योजना

- भारत सरकार, रिझर्व्ह बँक ऑफ इंडियाशी सल्लामसलत करून, 2022-23 साठी सार्वभौम सुवर्ण रोखे जारी करेल.
- कोविड-प्रभावित वर्षामध्ये SGBs मधील गुंतवणूक झपाट्याने वाढली कारण गुंतवणूकदारांनी 2020-21 आणि 2021-22 मधील इक्विटी मार्केटमधील अस्थिरतेच्या दरम्यान सुरक्षित पर्याय शोधले आणि नोव्हेंबर 2015 मध्ये योजना सुरू झाल्यापासून बाँडच्या एकूण विक्रीत जवळपास 75% हिस्सा होता. .
- भौतिक सोन्याची मागणी कमी व्हावी आणि सोने खरेदीसाठी वापरल्या जाणाऱ्या देशांतर्गत बचतीचा काही भाग आर्थिक बचतीत बदलावा या उद्देशाने नोव्हेंबर २०१५ मध्ये एसजीबी योजना सुरू करण्यात आली.
- सरकारी सिक्युरिटीज (GS) कायदा, 2006 अंतर्गत गोल्ड बाँड्स भारत सरकार स्टॉक म्हणून जारी केले जातात.
- हे रिझर्व्ह बँक ऑफ इंडिया (RBI) भारत सरकारच्या वतीने जारी करतात.
- बाँड्सची विक्री कमर्शियल बँका, स्टॉक होल्डिंग कॉर्पोरेशन ऑफ इंडिया लिमिटेड (SHCIL), नियुक्त पोस्ट ऑफिस आणि मान्यताप्राप्त स्टॉक एक्सचेंज उदा., नॅशनल स्टॉक एक्सचेंज ऑफ इंडिया लिमिटेड आणि बॉम्बे स्टॉक एक्सचेंज, थेट किंवा एजंटद्वारे केली जाते.
- **पात्रता:** हे बाँड निवासी व्यक्ती, हिंदू अविभक्त कुटुंबे (HUF), ट्रस्ट, विद्यापीठे आणि धर्मादाय संस्था यांना विक्रीसाठी प्रतिबंधित आहेत.

वैशिष्ट्ये:

- **इश्यू किंमत:** गोल्ड बाँडच्या किमती इंडिया बुलियन अँड ज्वेलर्स असोसिएशन (IBJA), मुंबई यांनी प्रकाशित केलेल्या 999 शुद्धतेच्या (24 कॅरेट) सोन्याच्या किमतीशी जोडलेल्या आहेत.
- **गुंतवणुकीची मर्यादा:** वेगवेगळ्या गुंतवणूकदारांसाठी ठराविक श्रेणेतल्या पर्यंत, एका युनिटच्या पटीत सुवर्ण रोखे खरेदी केले जाऊ शकतात.
- किरकोळ (वैयक्तिक) गुंतवणूकदार आणि HUF साठी वरची मर्यादा प्रत्येक आर्थिक वर्षात प्रत्येकी 4 किलोग्राम (4,000 युनिट्स) आहे. ट्रस्ट आणि तत्सम घटकांसाठी, प्रति आर्थिक वर्ष 20 किलोग्रॅमची कमाल मर्यादा लागू आहे.
- किमान परवानगीयोग्य गुंतवणूक 1 ग्रॅम सोने आहे.
- **मुदत:** सुवर्ण रोखे आठ वर्षांच्या परिपक्वता कालावधीसह येतात, पहिल्या पाच वर्षांनंतर गुंतवणूकीतून बाहेर पडण्याचा पर्याय असतो.
- **व्याज दर:** योजनेवर 2.5% प्रतिवर्ष एक निश्चित दर लागू आहे, अर्धवार्षिक देय आहे.
- गोल्ड बाँडवरील व्याज प्राप्तिकर कायदा, 1961 च्या तरतुदीनुसार करपात्र असेल.

फायदा

- कर्जासाठी तारण म्हणून बाँडचा वापर केला जाऊ शकतो.
- एखाद्या व्यक्तीला SGB ची पूर्तता केल्यावर उद्धवणाऱ्या भांडवली नफा करात सूट देण्यात आली आहे.
- रिडेम्पशन ही जारीकर्त्याची कृती आहे जी मुदतपूर्तीच्या वेळी किंवा त्यापूर्वी बाँडची पुनखरेदी करते.
- भांडवली नफा म्हणजे स्टॉक, बाँड किंवा रिअल इस्टेट सारख्या मालमत्तेच्या विक्रीवर कमावलेला नफा. जेव्हा मालमत्तेची विक्री किंमत त्याच्या खरेदी किंमतीपेक्षा जास्त असते तेव्हा त्याचा परिणाम होतो.

SGB मध्ये गुंतवणूक करण्याचे तोटे

- ही दीर्घकालीन गुंतवणूक आहे जी प्रत्यक्ष सोन्याच्या विपरीत आहे जी त्वरित विकली जाऊ शकते.
- सार्वभौम सुवर्ण रोखे एक्सचेंजवर सूचीबद्ध आहेत परंतु व्यापाराचे प्रमाण जास्त नाही, त्यामुळे मुदतपूर्तीपूर्वी बाहेर पडणे कठीण होईल.

byjusexamprep.com